

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Кафедра психології

ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНА ПРАКТИКА

Методичні рекомендації

для студентів спеціальності 053 «Психологія»
ОС «Бакалавр»
денної та заочної форми навчання

Мукачево
МДУ 2019

УДК 378.147.091.33-027.22-047.23(072)(075.8)

*Розглянуто та рекомендовано до друку науково-методичною радою
Мукачівського державного університету
протокол № 5 від 19 грудня 2019р.*

*Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології
протокол № 6 від 02 грудня 2019 р.*

Укладачі:

Корнієнко І.О. - к.психол.н., доцент кафедри психології МДУ;

Алмаші С.І. – ст.викладач кафедри психології МДУ;

Рецензент

Іванова В.В. - к. психол. н., доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти

П 69

Ознайомлювальна практика: методичні рекомендації для студентів спеціальності 053 «Психологія» ОС «Бакалавр» денної та заочної форми навчання» / укладачі С.І. Алмаші, І.О. Корнієнко. – Мукачево : МДУ, 2019. – 21с. (0,7 др.а.)

Методичні рекомендації спрямовані на надання студентам допомоги в організації та проведенні ознайомлювальної практики.

Рекомендовано студентам ОПП «Психологія» спеціальності 053 «Психологія» ОС «Бакалавр».

© МДУ, 2019

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Мета та завдання практики.....	4
2. Організація та керівництво практикою студентів.....	5
3 Зміст практики.....	8
4. Зміст звітних матеріалів про проходження практики.....	9
5. Підведення підсумків практики	9
Список рекомендованих джерел.....	12
Додатки.....	13

ВСТУП

Невід'ємною складовою освітньо-професійної програми «Психологія» зі спеціальності 053 «Психологія» ОС «бакалавр» є ознайомлювальна практика. Структурована за видами та спланована за термінами практика дає можливість здобути професійні навички, що є важливим фактором формування потрібного рівня компетентності фахівця.

Проведення практики студентів I курсу є невід'ємною складовою частиною навчального процесу і проводиться вона у відповідності з Положенням про проведення практики студентів у вищих навчальних закладах України, затвердженим Наказом Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 року № 93.

Під час проходження практики студенти зобов'язані виконувати всі види робіт, передбачених Робочою програмою практики, дотримуватися вимог внутрішнього трудового розпорядку в установах практики, сумлінно працювати з керівниками практики, як від установи практики, так й від університету.

Студенти зобов'язані вести щоденник практики, в якому занотовується зміст виконаної роботи та отримана інформація. Щоденник засвідчується підписом керівників практики. Після закінчення практики студент звітує про проходження практики перед комісією.

Студенти, які не пройшли ознайомлювальну практику, отримують оцінку «незадовільно».

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета ознайомлювальної практики – ознайомлення студентів з особливостями професійної діяльності психологів, формування особистісних якостей фахівця гуманістичної спрямованості.

Завдання практики:

- ознайомлення студентів зі структурою, загальними напрямками діяльності базових установ практики;
- ознайомлення з нормативно-правовою та організаційно-методичною документацією роботи психолога базових установ практики;
- ознайомлення з організацією та методикою проведення діагностичної роботи;
- ознайомлення з організацією та методикою проведення корекційно-розвивальної роботи;
- ознайомлення з особливостями оформлення психологічної документації;
- вироблення навичок роботи з оргтехнікою, персональним комп'ютером.

У результаті проходження даного виду практики студенти повинні знати:

- оволодіння змістом понять «людиназнавство», «прикладна психологія», «практична психологія», «наукова психологія», «Національна

система соціально-психологічної служби України»; розуміння специфіки основних видів, напрямків та форм діяльності практичного психолога;

- знання основних положень міжнародних та міжрегіональних документів про права людини та дитини; законодавчих актів про соціально-психологічну службу України;

- розуміння специфіки діяльності практичного психолога в різних сферах соціальної практики (система освіти, Збройні сили, правоохоронні органи, мистецтво, наука, культура, медицина, бізнес і економіка тощо), її завдань, функцій та цілей;

- знання етичних принципів діяльності практичного психолога, освітньо-кваліфікаційних характеристик, прав і обов'язків психолога; форм професійної взаємодії практикуючих психологів;

- усвідомлення вимог до особистості практикуючого психолога та знання шляхів вдосконалення професійних якостей та здібностей практичного психолога;

- вміння на основі документів, які регламентують діяльність психологічної служби конкретної сфери соціальної практики, визначати мету, завдання, функції діяльності практичного психолога в певній сфері соціальної практики;

- сформованість потреби до самовдосконалення і саморозвитку професійно важливих якостей та необхідної для цього мотивації.

вміти:

- самостійно працювати з навчальною та методичною літературою;

- працювати з нормативно-правовою документацією;

- визначати мету, завдання, функції діяльності психолога в певній сфері соціальної практики;

- розвивати потреби до самовдосконалення і саморозвитку професійно важливих якостей та необхідної для цього мотивації.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ СТУДЕНТІВ

Керівництво практикою

До керівництва практикою студентів залучаються досвідчені викладачі кафедри.

Керівництво практикою полягає у:

- видачі студентам індивідуальних завдань;

- наданні необхідних інструкцій щодо проходження практики; проведення консультацій відповідно до графіка;

- прийомі та перевірці документації та звітів з практики;

- оцінюванні документації та звітів і організації захисту.

Обов'язки керівника практики від ЗВО полягають у:

- наданні оцінки стану та відповідності баз практики основним вимогам, що пред'являються ЗВО до них та визначенні рівня готовності їх для прийняття студентів;

- забезпеченні проведення комплексу організаційних заходів перед відправленням студентів на практику, забезпечення студентів необхідними документами: щоденником практики та програмою практики;
- складанні графіка виконання програми практики;
- забезпеченні завданнями щодо збору студентами-практикантами матеріалів для виконання наукових досліджень;
- проведенні (згідно зі складеним і затвердженим графіком) консультацій;
- контролю дотримання термінів виконання завдань практики, їх корекція (за необхідності) та складання звітів;
- перевірки звітів з практики і допуску їх до захисту;
- організації роботи комісії, що створюються на кафедрі для захисту звітів з практики;

Керівництво студентами-практикантами на робочих місцях здійснюється керівниками та провідними фахівцями організації, які мають повну вищу освіту.

Основні обов'язки керівників практики від освітнього закладу – об'єкта практики:

- організація робочого місця та створення необхідних умов для проходження практики; забезпечення студентів необхідною інформацією про діяльність закладу освіти;
- залучення студентів-практикантів до активної участі у роботі, забезпечення необхідними методичними матеріалами та технічними засобами;
- контроль за виконанням як окремих завдань, так і всієї програми практики в цілому;
- перевірка підсумкового звіту студента та оформлення відгуку.

Основні обов'язки студентів-практикантів при проходженні практики:

- до початку практики отримати в ЗВО всі необхідні організаційно-методичні матеріали та консультацію щодо їх оформлення;
- своєчасно прибути на місце практики і документально оформити початок практики;
- дотримуватись трудової дисципліни, правил трудового розпорядку, техніки безпеки та інших норм;
- проводити роботу на місці практики згідно з отриманим завданням у режимі роботи закладу освіти;
- за необхідності отримувати консультацію у керівника практики від ЗВО у дні його консультацій на кафедрі;
- виконати поставлені завдання у повному обсязі відповідно до програми практики та рекомендацій від ЗВО;
- нести відповідальність за якість виконуваної роботи;
- вчасно і на належному рівні скласти звіт з практики;
- захистити звіт практики у визначений термін.

Щоденник є основним документом, що підтверджує, проходження студентом практики, у якому відображається вся його поточна робота і містить:

- календарний план виконання студентом програми відповідної практики і оцінки його виконання;
- план роботи, який складається разом з керівником практики;
- сформульоване індивідуальне завдання, що видане студентові з відміткою про стан його виконання;
- висновки і пропозиції студента за результатами проходження відповідної практики;
- підсумкове оцінювання роботи студента за період практики керівниками практики.

Організація ознайомлювальної практики

Перед початком практики проводиться настановна конференція, у ході якої студенти ознайомлюються з програмою практики: керівники роз'яснюють їм мету практики, ставлять конкретні завдання, інформують про зміст діяльності під час проходження практики, форму звітності, критерії оцінювання тощо.

Як правило, базами практики для студентів I курсу виступають наступні установи:

1. Мукачівський державний університет.
2. Мукачівський гуманітарно-педагогічний коледж.
3. Загальноосвітні школи Закарпатської області
4. Дошкільні навчальні заклади Закарпатської області.
5. Позашкільні установи Закарпатської області.

Студенти денної форми навчання проходять практику з відривом від навчання, студенти заочної форми навчання – без відриву від виробництва.

Тривалість практики (згідно навчального плану) - 1 тиждень.

Кожен практикант повинен щоденно складати план роботи на день, який відображається у щоденнику практики, що додається до звітної документації.

Після завершення студентами передбаченої програмою практики роботи вони подають керівнику практики від ЗО оформлені відповідно до програми та згідно з вимогами матеріали практики. На підставі аналізу цих матеріалів методист оцінює діяльність кожного студента під час практики, відмічаючи в щоденнику роботи студента-практиканта виконання змісту практики: *виконано / частково виконано / не виконано* та затверджує характеристики студентів-практикантів. Характеристика повинна містити відомості про час і місце проходження практики та виконані види роботи. Слід зазначити, який напрямок роботи виконував студент під час кожного періоду практики, оцінити його ретельність, організованість, тактовність під час збору відомостей про роботу педагогічного колективу освітнього закладу; об'єктивність та грамотність у формулюванні висновків і пропозицій.

У характеристиці слід також вказати на ставлення студента до своїх обов'язків, оцінити рівень його теоретичної підготовки, наявність управлінських здібностей, умінь спілкуватися з вихованцями та колегами. Необхідно вказати на помилки, недоліки в роботі, проаналізувати їх можливі причини, дати поради на майбутнє. Завершується характеристика оцінкою за

практику за п'ятибальною системою. Характеристика має бути написана від руки у щоденнику практики, підписана керівником закладу та завірена печаткою.

Завершальним етапом роботи студента-практиканта є оформлення звітної документації та підготовка до диференційованого заліку за результатами практики. Диференційований залік проводиться у формі *захисту практики*, який повинен відобразити звіт про практику, презентацію матеріалів практики.

Керівник практики оцінює звіти студентів, презентовані ними заходи, вміння застосовувати психолого-педагогічні знання, набуті під час проходження практики. Оцінка участі студентів у підсумковій конференції відображається у загальній оцінці студента за роботу протягом практики.

3. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

I. Підготовча робота.

1.1. Настановна конференція

1.2. Розподіл студентів на групи, закріплення керівників груп і баз проходження практики.

1.3. Ознайомлення з базовою установою, визначеною для проходження практики.

II. Ознайомлення з основними формами роботи психолога, визначення основних завдань психолога.

2.1. Ознайомлення студентів з основними формами та напрямками роботи психолога.

2.1.1. Ознайомлення з організацією робочого кабінету (місця) психолога.

2.1.2. Вивчення робочого графіка психолога.

2.2. Опрацювання нормативно-правової документації психолога.

Психологічна служба закладу освіти у своїй діяльності керується нормативно-правовою документацією:

1. Закон України «Про освіту».
2. Закон України «Про середню освіту».
3. Закон України про дошкільну освіту.
4. Етичний кодекс практичного психолога.
5. Положення про психологічну службу у системі освіти України.
6. Лист МОН «Про документацію працівників психологічної служби у системі освіти України» від 21.08.2018 № 1/9-529.
7. Наказ МО і НУ «Про затвердження розмірів посадових окладів працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових закладів».
8. Наказ МОН «Про деякі питання організації навчання фахівців інклюзивноресурсних центрів» від 17.05.2019 № 671.
9. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству».
10. Лист МОН «Про перелік діагностичних методик щодо виявлення та протидії домашньому насильству відносно дітей» від 30.10.2018 № 1/9-656.
11. Лист МОН «Про перелік навчальної літератури, рекомендованої

Міністерства освіти і науки України для використання у закладах освіти» від 12.11.2018 № 1/9-690.

12. Лист МОН «Про апробацію документації працівників психологічної служби у системі освіти України» від 29.12.2018 № 1/9-793.
13. Конвенція з прав дитини.
14. Посадова інструкція.
15. Сертифікати на здійснення психотерапевтичної діяльності.
16. Перспективний план роботи практичного психолога.
17. Журнал щоденного обліку роботи практичного психолога.
18. Протокол індивідуальної психологічної діагностики.
19. Протокол індивідуальної психологічної консультації.
20. Протокол групової психологічної діагностики.

2.3. Спостереження за проведенням діагностичної роботи психологом або прийняття участі у тестуванні.

2.4. Спостереження за проведенням корекційно-розвивальної роботи психолога або прийняття участі у роботі корекційної (тренінгової) групи.

2.5. Написання есе.

III. Звітний етап.

3.1. Оформлення звітної документації за результатами практики.

3.1.1. Щоденник практики, де зафіксовано аналіз роботи проведеної під час практики.

3.1.2. Написання звіту.

3.2. Захист матеріалів практики.

3.3. Аналіз ефективності проходження практики студентами-практикантами, розробка пропозицій щодо вдосконалення її проведення.

4. ЗМІСТ ЗВІТНИХ МАТЕРІАЛІВ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

За час проходження практики студент підготує таку документацію:

1. Щоденник, що містить відгук про роботу студента-практиканта із зазначенням оцінки, яка складена психологом бази практики і затверджена директором закладу освіти.
2. Звіт про пророблену роботу під час проходження практики.
3. Матеріали нормативно-правової документації психолога.

5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після завершення ознайомлювальної практики студент звітує перед Комісією про проходження практики, повідомляє про нову інформацію, яку він отримав під час проходження практики, про навички, які він здобув, подає заповнений щоденник ознайомлювальної практики, висловлює власні побажання та пропозиції щодо подальшого вдосконалення організації ознайомлювальної практики студентів.

Підсумки ознайомлювальної практики обговорюються комісією і відповідно до обсягу та якості проведеної роботи зараховується. До залікової

книжки і в залікову відомість заносяться відмітки про зарахування результатів практики, після чого щоденник практики та звіт здається на зберігання на кафедру, а залікова відомість в деканат.

Студентам, які не захистили матеріали практики може бути надана можливість повторного захисту. Ті студенти, які не захистили матеріали практики повторно відраховуються з університету.

Критерії оцінювання ознайомлювальної практики

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання поставлених завдань. Диференційованій оцінці з боку керівника практики від кафедри підлягають всі завдання, що виконав студент-практикант. Оцінка має враховувати рівень виконання завдань практики, зміст представлених звітних документів та оформлення матеріалів практики.

Звіт із практики захищається студентами перед комісією протягом перших 10 днів після закінчення практики. Комісія у складі 3 осіб оцінює усний захист практики студента та виставляє остаточну оцінку за практику. Практика має диференційований залік. Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та в залікову книжку студента.

Оцінка за практику враховується при визначенні загальної оцінки з дисципліни «Вступ до спеціальності з практикою ознайомлювальною».

Оцінювання проходження практики студентами.

Оцінювання за проходження практики відбувається за наступним критеріями:

- 1) виконання програми практик;
- 2) оформлення звітної документації;
- 3) захист.

Кожний критерій проходження практики оцінюється в національній шкалі. В підсумку виводиться середнє арифметичне отриманих результатів по кожному з критеріїв.

1) Виконання програми практик:

5 - «Відмінно» — отримує студент, який якісно виконав всі завдання практики;

4 - «Добре» — отримує студент, який виконав всі завдання практики;

3 - «Задовільно» — отримує студент, який виконав більше половини всіх завдань практики;

2 - «Незадовільно» — отримує студент, який не виконав завдання практики;

2) Оформлення звітної документації;

5 - «Відмінно» — отримує студент, який підготував необхідну документацію в повному обсязі; якісно та повно оформив звіт згідно вимог;

4 - «Добре» — отримує студент, який підготував необхідну документацію в повному обсязі; оформив звіт згідно вимог з окремими помилками;

3 - «Задовільно» — отримує студент, який підготував більше половини документації обов'язкової для виконання; недотримався вимог до оформлення звіту;

2 - «Незадовільно» — отримує студент, який не підготував необхідну

документацію; не оформив звіт згідно вимог.

3) Захист.

5 - «Відмінно» — отримує студент, який на високому рівні усно захистив матеріали практики;

4 - «Добре» — отримує студент, який на необхідному рівні усно захистив матеріали практики;

3 - «Задовільно» — отримує студент, який на достатньому рівні усно захистив матеріали практики;

2 - «Незадовільно» — отримує студент, який на низькому рівні усно захистив матеріали практики.

Ознайомлювальна практика є обов'язковим компонентом дисципліни «Вступ до спеціальності з практикою ознайомлювальною», за відсутності успішного захисту практики дисципліна не може бути зарахована.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамова Г. С. Практическая психология. /Галина Сергеевна Абрамова— М.: Academia, 1997. — 386 с.
2. Бондаренко А. Ф. Психологическая помощь: теория и практика: Учеб. пособие для студ. старших курсов психол. фак. и отд-ний ун-тов. — К.: Укртехпрес, 1997. — 216 с.
3. Введение в практическую социальную психологию / Под ред. Ю. М. Жукова, Л. А. Петровской, О. В. Соловьевой. — 2-е изд., испр. — М.: Смысл, 1996. — 373 с.
4. Вачков И. В. Введение в профессию “психолог”: Учеб. пособие. — М.: Изд-во Москов. психол.-соц. ин-та, 2004. — 464 с.
5. Васьківська С. В. Основи психологічного консультування: Навч. посіб. — К.: Четверта хвиля, 2004. — 256 с.
6. Гуманістична психологія: Антологія: Навч. посіб. для студ. ВНЗ: У 3 т. / За ред. Р. Трача, Г. Балла. — Т. 2. Психологія і духовність (Світоглядні аспекти гуманістично зорієнтованих напрямів у сучасній західній психології). — 2005. — 279 с.
7. Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Практична психологія. Вступ до спеціальності.- К.: Центр учб. літератури, 2007 – 255 с.
8. Карандашев В. Н. Психология: введение в профессию. — М.: Смысл, 2000. — 288 с.
9. Коломінський Н. Л. Психологія педагогічного менеджменту. — К.: МАУП, 1996. — 176 с.
10. Мэй Р. Искусство психологического консультирования / Пер. с англ. Т. К. Кругловой. — М.: Независимая фирма “Класс”, 1994. — 144 с.
11. Настольная книга практического психолога в образовании: Учеб. пособие. — М.: Владос, 1996. — 303 с.
12. Основи практичної психології / За ред. В. Панка, Н. Чепелевої та ін. — К.: Либідь, 2001. – 534с.
13. Приходько Ю.О. Практична психологія. Введення в професію. Навч. посібник. /Ю.О.Приходько – К.: Каравела, 2010. – 230 с.
14. Психологія. Вступ до спеціальності: Навчальний посібник /Бочелюк В.Й., Зарицька В.В. – К.: Центр учбової літератури, 2007 – 288с.

Орієнтовний календарний план

Перший день – ознайомлення студентів з основними формами та напрямками роботи психолога; ознайомлення з організацією робочого кабінету (місця) психолога; вивчення робочого графіка психолога; опрацювання нормативно-правової документації психолога.

Другий день – спостереження (або прийняття участі) за проведенням діагностичної роботи психологом.

Третій день – спостереження (або прийняття участі) за проведенням корекційно-розвивальної роботи психолога; участь у роботі корекційної (тренінгової) групи (можливість прийняття участі в ролі учасника групи); участь у проведенні групової дискусії (підготовка відповідних тем для групової дискусії); опрацювання інших технік для проведення психокорекційної роботи.

Четвертий день – написання есе (тема на вибір студента-практиканта).

П'ятий день - оформлення звітної документації за результатами практики:

- щоденник практики, де зафіксовано аналіз роботи проведеної під час практики;
- звіт.

Титулка папки звітних матеріалів

**Матеріали
ознайомлювальної практики студента I курсу
спеціальності 053 «Психологія» гуманітарного факультету
денної (заочної) форми навчання**

(Прізвище, імя, по-батькові)

(Період практики)

(Керівник практики)

Рекомендації щодо оформлення та ведення щоденника

Щоденник – це основний документ студента під час проходження практики.

При заповненні щоденника потрібно керуватися наступними рекомендаціями щодо оформлення та ведення щоденника:

- Щоденник повинен відображати роботу студента-практиканта кожного дня. У щоденнику повинні бути відображені: щоденний аналіз діяльності студента-практиканта.

- Студент зобов'язаний своєчасно та регулярно вести записи у щоденнику. Не рідше як раз на тиждень студент зобов'язаний подавати щоденник керівнику практики від бази практики на перевірку.

- Після закінчення практики щоденник разом із звітом подається керівнику практики від бази практики та керівнику від вищого навчального закладу.

Без заповненого щоденника та звіту практика не зараховується.

Звіт студента-практиканта

Титульна сторінка

Мукачівський державний університет

Гуманітарний факультет

Кафедра психології

ЗВІТ

про проходження ознайомлювальної практики:

Студента (ки) I курсу спеціальності 053 «Психологія»

денної (заочної) форми навчання

(прізвище, ім'я, по батькові)

в період з _____ до _____ року.

База практики: _____

При написанні звіту необхідно представити інформацію про заклад, де проходив практику студент, про психолога, який працює в цьому закладі, особливості його роботи, досягнення, проблеми, над якими працює психолог. Зазначити з якою документацією ознайомився. Зазначити в яких діагностичних дослідженнях прийняв участь та результати тестування. Описати свої враження від тренінгового заняття. Представити у звіті складене есе.

Особисті міркування щодо подальшого поліпшення організації ознайомлювальної практики. У висновках необхідно вказати позитивні моменти практики та її недоліки (конкретно).

Короткі методичні рекомендації до написання есе

Есе – публіцистичний твір, що пропонує роздум над якоюсь нетривіальною проблемою, есе пропонує індивідуальну позицію автора.

Структура есе.

1. Вступ – це суть і обґрунтування вибору даної теми. Вступ складається із групи компонентів, пов'язаних логічно і стилістично.

На цьому етапі дуже важливо правильно сформулювати питання, на які ви збираєтесь знайти відповіді у своєму пошуку.

При роботі над вступом можуть допомогти відповіді на такі питання:

- Чому тема, яку я висвітлюю, є важливою на даний момент?
- Які поняття будуть вміщені у мої роздуми над темою?
- Чи можу я поділити тему на декілька підтем?
- Чи треба давати визначення термінам, вжитим у темі есе?

2. Основна частина – це теоретичні основи обраної теми та викладення основного питання. Ця частина передбачає розвиток аргументації, аналіз, а також їх обґрунтування, виходячи з конкретних даних, інших аргументів і позицій з цього питання. У цьому полягає основний зміст есе і це найскладніший етап. Тому важливе значення мають підтеми (підзаголовки), на основі яких здійснюється вживання аргументів.

Залежно від поставленого питання, аналіз здійснюється на основі таких категорій:

- Причина – наслідок
- Загальне – особливе
- Форма – зміст
- Частина – ціле
- Постійна ознака – змінна ознака

У процесі побудови есе важливо пам'ятати, що один абзац має містити одне твердження і відповідне доведення, підкріплене ілюстративним або науковим матеріалом.

Велике значення для написання есе має вміння спостерігати. Об'єктом ваших спостережень та описів можуть бути різноманітні речі, живі істоти, процеси, дії і навіть почуття. У художньому описі (есе) кожен змальовує предмет по-своєму, таким, яким бачить його саме він. Ви можете не називати всіх ознак предмета. Ваше завдання – дати яскраве уявлення про предмет, передати своє враження про нього, свою оцінку.

3. Завершуюча частина – це узагальнення й аргументовані висновки з теми із вказівкою сфери застосування. Підсумок есе – це і додаткові пояснення, уточнення, підкріплення викладеного в основній частині. Для цього рекомендують вживати повторення, ілюстрації, цитати, вражаючі твердження.

Хоча творча робота здебільшого має трьохчастинну структуру, твір повинен бути цілісним, а не «склеєним» зі вступу, основної частини та висновку. Важливу роль тут відіграють «місточки» - переходи від однієї частини до іншої.

Як НЕ слід писати есе

1. НЕ вносьте в есе інформацію, яка не підтверджує вашу думку.
2. НЕ треба писати особисту біографію, детальні подробиці вашого життя.
3. НЕ бійтесь починати спочатку, вже написана робота не відповідає на питання есе.
4. НЕ намагайтеся злякати всіх надзвичайним словниковим запасом.
5. НЕ використовуйте загальний набір банальних фраз та тверджень.
6. НЕ перебільшуйте.
7. НЕ будуйте роботу лише на простих реченнях.
8. НЕ використовуйте цитати без імені автора.
9. НЕ здавайте роботу, не перевіривши її.

Орієнтовні теми есе

- Я хочу бути психологом.
- Моя професія – мій вибір.
- Що важливіше: допомагати людям чи заробляти гроші.
- Психолог – це професія або покликання.
- Я – студент.

Відгук керівника практики від бази практики про роботу студента-практиканта

1. Прізвище, ім'я, по-батькові студента.
2. Назва закладу (служби, установи, організації), в якому проходила практика.
3. Терміни проходження практики.
4. Мотивація студента – ставлення до практики, інтерес до виконуваних видів робіт, до проблем даного конкретного закладу.
5. Активність студента.
6. Індивідуальні та професійно значущі якості студента: комунікабельність, емпатія, доброзичливість, старанність.
7. Досягнення цілей практики і виконання програми практики.
8. Якість виконання завдань студентом.
9. Практична допомога, що надана студентом під час практики.
10. Оцінка за практику та її обґрунтування.
11. Зауваження, пропозиції, побажання щодо покращення організації та проведення практики.

Навчально-методичне видання

Ознайомлювальна практика

Методичні рекомендації

Укладачі *С.І. Алмаші, І.О. Корнієнко*

Тираж 4 пр.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 4916 від 16.06.2015 р.

Редакційно-видавничий відділ МДУ,
89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>